

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dopady velké novely zákona o obchodních korporacích na činnost valné hromady kapitálové společnosti

Od 1. 1. 2021 nabývá účinnosti první část rozsáhlých změn zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích a družstvech (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ či „ZOK“), které přináší tzv. velká novela.^[1] Velká novela je největší změnou zákona o obchodních korporacích od nabytí jeho účinnosti a představuje celou řadu novinek. Změny, které velká novela přináší, se dotknou mj. také ustanovení upravujících činnost valných hromad kapitálových společností, přičemž cílem tohoto článku je vybrané stěžejní změny přiblížit a rozebrat.

První takovou změnou, která se týká změn svolávání valné hromady, je upřesnění náležitostí pozvánky na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným. Zatímco současná právní úprava vyžadovala v rámci pozvánky stanovit toliko termín konání valné hromady a její pořad,^[2] velká novela nároky na pozvánku zpřesňuje. Nově tak **pozvánka na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným bude muset obsahovat místo, datum a hodinu konání valné hromady**, přičemž požadavek na sdělení pořadu valné hromady zůstává zachován.^[3] Požadavky na pozvánku na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným tak budou napříště obdobné jako je tomu již dnes u pozvánek na valnou hromadu akciové společnosti.^[4] Důvodem pro sjednocení termínů a zpřesnění údajů, které je potřeba na pozvánce uvést, je dle důvodové zprávy zvýšení právní jistoty.

V návaznosti na uvedené doznalo dílčí změny také ustanovení § 186 ZOK, které nově okruh záležitostí, které nesmí nepřiměřeně omezovat právo společníka účastnit se valné hromady, vymezuje shodně s náležitostmi pozvánky jako místo, datum a hodina konání valné hromady (oproti předchozímu požadavku na dobu a místo jednání).

Beze změny však nezůstává ani **pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti**. S účinností od 1. 1. 2021 je do zákona o obchodních korporacích začleněno ustanovení § 407 odst. 3, které stanoví, že v případě, že je na pořadu jednání valné hromady změna stanov, musí pozvánka obsahovat stručný popis a odůvodnění navrhovaných změn. Současně musí být akcionář upozorněn na své právo nahlédnout do úplného návrhu změn stanov, které má statutární orgán povinnost uveřejnit spolu s pozvánkou na internetových stránkách společnosti. Dle důvodové zprávy je hlavním účelem této změny postavit najisto, že společnost nemusí akcionářům spolu s pozvánkou zasílat úplný návrh změny stanov.

Úplnou novinkou je zavedení **možnosti, aby se společníkem byla na jednání valné hromady přítomna i jedna třetí osoba**.^[5] V případě společností s ručením omezeným je pak tato osoba dle § 168 odst. 3 zákona o obchodních korporacích povinna společnosti doložit, že je zavázána minimálně ke stejné mlčenlivosti jako společník společnosti s ručením omezeným. U akcionářů tuto podmínku zákon nestanoví, a to z toho důvodu, že právo akcionáře na vysvětlení nezahrnuje informace, které by při zveřejnění mohly akciové společnosti způsobit újmu,^[6] povinnost mlčenlivosti mohou ovšem určit stanovy.^[7] Podle dosavadní právní úpravy se jednání mohl účastnit společník sám, případně jím zvolený zástupce, nebylo však postaveno najisto, zda se mohou účastnit také oba zároveň.^[8] Zásadní význam v této souvislosti hraje také zakladatelské právní jednání, které může toto právo

společníka vyloučit, případně jej modifikovat. Společnost je povinna zaznamenat informace o účasti třetích osob, stejně jako o účasti společníků, do listiny přítomných, a to včetně uvedení jména této osoby a jejího bydliště, nebo sídla.[9]

Změny se dočkalo i dosavadní poměrně problematické znění § 174 ZOK, které umožňovalo společníkům společností s ručením omezeným dodatečně vykonání jejich hlasovacího práva. Velká novela toto ustanovení poměrně zásadně mění, když nově v případech, kdy je vyžadován souhlas společníka společnosti s ručením omezeným ve smyslu § 171 odst. 2 ZOK, umožňuje **pouze udělení dodatečného souhlasu**.^[10] Důvodová zpráva k této změně uvádí, že cílem změny je zvýšit právní jistotu a usnadnit přijímání rozhodnutí, přičemž inspirací pro nové znění ustanovení byla především rakouská právní úprava. Dosavadní znění ustanovení považuje za problematické především z toho důvodu, že: „*V okamžiku skončení zasedání valné hromady tak není zřejmá konečná podoba rozhodování. Tato právní nejistota není žádoucí pro společníky, členy statutárního orgánu, kteří zpravidla realizují jednotlivá usnesení, a ani další osoby...*“^[11] Nově pak **ne musí být dodatečný souhlas udělen vždy písemně, ale formu vyjádření souhlasu může upravit společenská smlouva**. Aby se předešlo případnému zneužití tohoto institutu, vyžaduje zákon, aby byl dodatečný souhlas **projeven způsobem, který umožní společnosti ověřit totožnost společníka společnosti s ručením omezeným**.^[12] Takovým způsobem může být písemná forma s úředně ověřeným podpisem, ale také například telekonferenční hovor. Sedmidenní lhůta ode dne konání pro valné hromady pro doručení souhlasu pak zůstává zachována.

Právo společníka dovolávat se neplatnosti usnesení valné hromady je podmíněno podáním protestu.^[13] Tato povinnost zůstane zachována i po účinnosti velké novely, avšak s výjimkou případů, kdy návrhové nepodal protest ze závažného důvodu. Naopak dochází k **odstranění bezdůvodného zvýhodnění společníků, kteří se jednání valné hromady neúčastnili oproti těm, kteří byli přítomni**. Nepřítomní společníci totiž neměli povinnost protest podávat. Velká novela nadto nově výslovně stanovuje, že **protest musí být odůvodněn**.^[14] Důvodová zpráva k této povinnosti uvádí, že nestačí pouze uvést, že společník protestuje, ale: „*Protestující společník by měl vždy uvést, v čem spatřuje vadu usnesení, popř. procesu svolání či zasedání valné hromady [...] Společnost by měla vědět, v čem je spatřován rozpor se zákonem, stanovami či dobrými mravy, aby mohla vadu ještě v průběhu jednání valné hromady odstranit (je-li to možné)*.“^[15] Dosud platilo, že obsah protestu byl do zápisu z jednání valné hromady zapsán jen tehdy, když o to protestující na valné hromadě požádal.^[16] Nově se bude protest **zapisovat automaticky**.^[17] Všichni společníci, ať už přítomní nebo nepřítomní na valné hromadě, pak mohou k napadnutí usnesení valné hromady využít i protestu podaného jiným společníkem. Velká novela tak reflektuje nedostatky současné právní úpravy a staví na roveň práva zúčastněných a nezúčastněných společníků. Nová úprava pak bezesporu taktéž lépe koresponduje s funkcí protestu, kterou je upozornit společnost a jednatele na skutečnost, že rozhodování valné hromady je stíženo vadou a v případě jejího neodstranění hrozí napadení platnosti usnesení valné hromady u soudu.

Dopady má velká novela taktéž do vymezení oprávnění valné hromady. Nově bude postaveno najisto, že je valná hromada oprávněna udělovat **strategické a koncepční pokyny** statutárnímu orgánu^[18] v mezích zákona a základacího právního jednání. Od zmíněných pokynů je potřeba odlišovat pokyny obchodního vedení, které jsou vyjma výjimek upravených v § 51 a 81 zákona o obchodních korporacích nepřijatelné. Aktuální judikatura za obchodní vedení považuje například činnosti „*organizování a řízení běžné podnikatelské činnosti společnosti, zejména rozhodování o provozu podniku (závodu) společnosti a s tím souvisejících vnitřních záležitostech společnosti*.“^[19] Podle téhož rozsudku lze naopak za strategické činnosti označit zbytkové činnosti ve smyslu § 163 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, případně další činnosti, které nelze podřadit pod obchodní vedení, a které vyhradí zakladatelské právní jednání společnosti. Oprávnění udílet strategické a koncepční pokyny bylo doktrínou dovozováno již dnes, avšak muselo být výslovně zakotveno

v zakladatelském právním jednání. To již do budoucna nebude třeba, jelikož bude toto oprávnění plynout přímo ze zákona.

Závěr

Velká novela přináší celou řadu změn, z nichž mnohé se promítnou také do činnosti valných hromad kapitálových společností. Některé ze změn jsou pouhým výslovným zakotvením doktrínou a judikaturou již dovozené praxe, jiné naopak dohánějí resty České republiky ve vztahu k implementaci práva Evropské unie a některé přináší nápravu ne zcela správně promítnutých zásad v rámci velké rekonstrukce soukromého práva. Závěr o tom, zda změny zavedené velkou novelou pomohou překlenout některé výkladové nejasnosti ve vztahu k činnosti valných hromad kapitálových společností nicméně ukáže až další praxe.

Mgr. Markéta Šlejharová,
vedoucí advokátka

[CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář](#)

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz

[1] Zákon č. [33/2020](#) Sb., kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony

[2] § 184 odst. 1 zákona o obchodních korporacích.

[3] § 184 odst. 1 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021.

[4] § 407 zákona o obchodních korporacích.

[5] § 168 odst. 3 a § 399 odst. 2 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021.

[6] Srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018

[7] Srov. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 788.

[8] Ohledně této otázky tak vznikaly mezi odbornou veřejností debaty. Nejvyšší soud se k této otázce vyjádřil mj. v usnesení ze dne 27. 11. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1110/2012 či ve vztahu k družstvu v usnesení ze dne 27. dubna. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004, a to tak, že společníku nesvědčí bez dalšího právo na to, aby se účastnil valné hromady spolu se svým zástupcem (neupravuje-li společenská smlouva či nerozhodne-li valná hromada jinak).

[9] §188 odst. 2 a § 413 odst. 2 písm. b) zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021

[10] § 174 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021

[11] Důvodová zpráva k zákonu č. [33/2020](#) Sb. kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony.

[12] § 174 odst. 2 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021.

[13] § 192 odst. 2 a § 424 odst. 1 zákona o obchodních korporacích

[14] Srov. § 192 odst. 2 a § 424 odst. 1 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021.

[15] Viz Důvodová zpráva k zákonu č. [33/2020](#) Sb. kterým se mění zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony.

[16] § 189 odst. 1, písm. f) a § 423 odst. 2 písm. f) zákona o obchodních korporacích

[17] Viz § 189 odst. 1, písm. f) a § 423 odst. 2 písm. f) zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021.

[18] § 195 odst. 2 a § 435 odst. 3 zákona o obchodních korporacích ve znění účinném od 1. 1. 2021.

[19] Rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2019, sp. zn. 31 Cdo 1993/2019

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)